

בית

מרן

ערש"ק
כ"ה סיון תשע"ט
פרשת קרח

מסביביו: ואמר שמואל (שמואל א, א) שבת פברין המוליד יום שלישי טעה 16:38 2-1 חלקים

עלון מס' 215

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זע"א

הרב המקדים: הרה"ג רבי אליהו אלתור שליט"א
הרב של מודיעין

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ק לישראל אב"ד בניח"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

נערך ע"י: הרה"ג רבי יצחק לוי שליט"א
הרב הראשי של העיר נשר | חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבנינו תם
ירושלים	19:34	20:25	21:21
תל אביב	19:32	20:23	21:18
חיפה	19:35	20:26	21:22
באר שבע	19:31	20:22	21:18

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הלכות בישול בשבת

אם בישול שאינו על גבי האש אסור מדאורייתא. אם יש איסור בהבערת או כיבוי ניצוצות.
אם יש איסור בונה וסותר בחשמל. אם הדלקת חשמל אסורה מדאורייתא או מזרבנן.
כיבוי מכשיר שעובד על בטרחה

מזלג חשמלי

א. בשיעור הקודם דיברנו בדין קופסת מאכל שיש בה חומר כימי, וכאשר פותחים אותה החומר מתנגש עם החמצן והיא מתחממת, האם הפותח קופסא זו עובר על איסור בישול בשבת. לפני כששים שנה היה בצבא סוג של מזלג חשמלי שמיועד לחמם את האוכל לחיילים או לצורך הכנת תה וקפה, כיום במזלג חשמלי יש גוף חימום עם חוט להט כמו גחלת, אבל פעם לא היה כך, אלא היו במזלג אלקטרודות שמחממות את המים בלי אש, אלא על ידי הזרם שמתחבר באמצעות המים, כמו בהכאת פטיש על ברזל, שהברזל נעשה חם מאוד, וכי יש שם אש? לא, ההכאה המהירה גורמת לחימום. והיה צורך לדון האם מותר להשתמש באותו מזלג חשמלי בשבת.

פתרון לבתי חולים

ב. אז בקום המדינה! היתה בעיה בבתי החולים שבישלו בשבת לחולים, אבל לא כולם חולים שיש בהם סכנה. הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך (בקובץ מאמרים עמ' פה, ובשו"ת מנחת שלמה ח"א סימן יב הערה 3) סיפר, שבהיותו

1 היום ב"ה מקפידים מאוד, יש רב בית החולים, ויש אוכל כשר ולא מבשלים בשבת, ומי שרוצה הכשר מסוים מביאים לו, מהבחינה הזו אכשור דרא. אבל בקום המדינה לא היו הדברים האלו וצעקו על זה, והרבה אנשים יראי שמים נמנעו מלהתאשפוז בבית חולים סמוך לשבת.

צעיר לימים בא לחזון איש - שהיה מבוגר מגדולי הדור - ואמר לו: מצאנו פתרון לבתי חולים, נתיר להם לבשל על ידי מזלג חשמלי, כי בישול כזה אינו אסור מהתורה, מפני שאת מלאכות השבת לומדים מהמשכן, ובמשכן לא היו מבשלים על ידי זרם חשמלי אלא על ידי אש. וכמו שכתב בספר קרית ספר על הרמב"ם (פ"ט מהל' שבת), שמטעם זה אין איסור לבשל בחמה, מפני שבמשכן לא היו מבשלים בחמה אלא באש, בסעודיה יש חמישים מעלות חום או יותר, מותר להניח בחוץ קפה עד שיתבשל מהשמש, וכן מותר לבשל בחמה על ידי שמרכז את חום השמש בזכוכית מגדלת על המאכל, זה לא נקרא בישול בתולדות חמה אלא בישול בחמה עצמה, כי בסך הכל הוא מרכז את קרני השמש. בשבוע שעבר הזכרנו גם מה שכתב הגאון חתם סופר בספר תורת משה (ר"פ ויקהל), שכאשר מבשלים למלך מקפידים שהמאכל יראה מבושל, וכך גם במשכן שמקריבים לפני מלך מלכי המלכים, וזה שייך דוקא בבישול באש, אבל בישול בשמש נראה כמו חי. אותה נקודה אמרנו לגבי המיקרוגל, והקופסא שמתחממת ע"י חומר כימי, שאין בהם איסור בישול מדאורייתא, כי אין שם אש. ואם כך במזלג החשמלי שהיה בזמנם שאינו פועל על ידי חשמל או אש, לכל היותר האיסור לבשל בו הוא מדרבנן כתולדות חמה, ולצורך חולה שאין בו סכנה מותר. וכן אין לחוש לכך שכאשר מכניס את המזלג לחשמל יוצאים

השבוע זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
יוסף בן מרים
רפ"ש וחזרה בתשובה שלימה
תל תלמידי שבת (על) "בית מרן" חזקת מבידי הדין והצדקה מדינה או לפיכך לרבות בעת
חייגו: *5290

"עשה לך רב והסתלק מהספק"
בכל שאלה,
בהלכה, בהנהגה, בשלום בית ובחינוך ילדים
עשרות רבני אגודת 'בית מרן'
נמצאים פה בשבילך!
24 שעות ביממה ברצף
למענה הלכתי מהיר לשי דרכו של מורינו ורבנינו
מרן פוסק הדור הרב עובדיה יוסף זע"ל
5293 *שלוחה 1

- תוכן העניינים:**
- השיעור השבועי** עמ' 4-1
מורנו ורבנינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - פרשת קרח** עמ' 5
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - לאורם נלך** עמ' 5
המקובל רבי נתנאל משה חבובא זצוק"ל
 - מאור ישראל** עמ' 6
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - אקטואליה בהלכה** עמ' 6
הרב אברהם דניאל שליט"א
 - לחיות עם האמונה** עמ' 7
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - אתגרים בחינוך** עמ' 7
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
 - בחסדך בטחתי** עמ' 7
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

שושנה סולטנה בת מרים לרפ"ש, שי שלום בן שושנה סולטנה לרפ"ש

ניצוצות² על ידי חיבור התקע לשקע, כי הוצאת ניצוצות אסורה מדרבנן ולא מדאורייתא.

ילדות נזרקה בי

ג. אמנם צריך ביאור בדברי הרב אורבך, כי האמת היא שלא כל דבר במלאכות לומדים מהמשכן, וכי נאמר שאדם שבישל על גבי מרצפות לא עובר משום בישול כי במשכן לא בישלו כך? ... מה איכפת לי איך אני מבשל, סוף סוף זה בישול שמכשיר את התבשיל לאכילה, אבל הרב אורבך הבין שבישול כזה הוא לכל היותר מדרבנן. הרב אורבך מספר שם שאמר את כל זה לחזון איש, ואמר לו החזון איש שלדעתו בישול בזרם חשמלי אסור מהתורה, מכיון שזרם חשמלי בדרך כלל יוצר אש, הרי זה כמו "עיבור" של אש, ודינו כמבשל בתולדות האש שאסור מהתורה, ולכן המזלג החשמלי לא יכול להיות פתרון לבתי החולים. כי הפשט הפשוט שבכל דבר שטמון בו כח לבשל יש בו עיבור של אש, ועובר בזה משום איסור בישול מדאורייתא. הרב אורבך כותב שם: מאוד התפלאתי לשמוע דבר זה, וילדות היתה בי לומר שרק הראשונים היו יכולים לומר חידוש גדול כזה. אך החזון איש חזר והשיב, שלדעתו הוא פשוט ואין צריכים כלל להיות רשב"א לומר דבר זה.

סייעתא מהמאירי

ד. האמת שמצאנו סייעתא לדברי החזון איש מהמאירי (שבת לט.), אדם לוקח חבית של סיד ומחמם אותה באש³, אחר זמן מוריד את הסיר מהאש והסיד מתקרר, אם יכנסו מים צוננים לסיד, טבעו של הסיד לשוב ולהתחמם, מאחר שהיה פעם אחת על האש, ההתנגשות של המים עם הסיד גורמת לו להתחמם. ואומר המאירי: סיד זה יש לפרשו בעוד שהוא רותח מהאור, אבל אם נצטנן וחזר ונתחם במים יש מקילים לבשל בו, ואינו כלום, שהרי אף שנצטנן מרתיח את מקומו, ולא זה ממנו הרתיחה שהיתה מקודם. וזה כסברת החזון איש, שאפילו כשאין אש החום המבשל נקרא עיבור של אש. לפני כשלושים שנה בערך דיברתי עם מרן זצ"ל והראיתי לו את המאירי, ואמרתי שיש מכאן ראייה לחזון איש. מיד מרן אמר לי שבדברי המאירי האלו הם גם סיוע לרב אורבך, כי המאירי אמר שיש מקילים, ומי הם? ודאי שהם ראשונים שהיו בדורו של המאירי, אלא שהמאירי דחה את דבריהם מכל וכל.

לא פלוג

ה. היה מקום לומר שדין זה תלוי במחלוקת אחרת, כידוע, אסור לבשל בתולדות חמה, כגון באילת⁴ חם מאוד, בקושי יוצאים מהבית,

2 אפשר לראות ניצוצות אלו במגהץ, אם אין מכסה פלאסטיק רואים את הניצוצות בחושך. וכך בכל חיבור של זרם חשמלי יוצא ניצוץ קטן, אפילו אם לא רואים.

3 אוי ואבוי למי שיפול לשם, ימחה כל בשרו ב"מ. בגמרא ברכות (ה:): אמרו על רבי יוחנן שקבר עשרה בנים, וכתב רב ניסים גאון שם, שהאחרון שבהם נפל לגיגית רותחת ונימוח כל בשרו ונשאר ממנו רק עצם אחת. ורשב"ם (בבא בתרא קטז.) פירש שעצם זו היתה שן, רבי יוחנן לקח את העצם ונטף אותה במטפחת, ולאחר שקם מהאבלות התעניין היכן יש בית אבלים, מישהו מת מהמחלה או מפיגוע ב"מ, הגיע לשם וראה את האבלים יושבים וכואבים ובוכים, הוציא להם את המטפחת ואמר: דין גרמא דעשיראה ביר - זה העצם של בני העשירי, קברתי עשרה בנים, אבל תדעו שהעיקר הוא לא כאן, העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא, העיקר הוא עולם העליון - עולם הנצח. וכך ניחם אותם.

4 העיר אילת מבחינה הלכתית נחשבת לחוץ לארץ, לכן אסור לצאת לשם סתם לצורך טיול וכדומה, רק למטרת זיכוי הרבים. כמובן מבחינה מדינית היא נחשבת מדינת ישראל, שלא

מי שהניח מחבת בשמש עד שנתחממה מאוד, אסור לפתוח על המחבת ביצה לעשות ביצת עין או חביתה, כי המחבת נתחממה מכח השמש ונחשבת תולדות חמה, וגזרו על בישול בתולדות חמה אטו תולדות האור, מי שיראה שמותר לבשל על מחבת חמה, מחר מחרתיים יניח מחבת על הגז, ואחר כך יוריד אותה מהגז ויניח עליה ביצה, ואז יעבור איסור בישול מדאורייתא של תולדות האור. מה הדין להניח ביצה על גג מזופת שרתח מהשמש? המהרש"ל⁵ (בתשובה סימן סא) התיר, וטעמו מפני שאף אחד לא יטעה לבשל בתולדות חמה, כי לא יכול להיות שחיים את הגג על ידי אש, ובוזה אין טעם לגזור. בא המגן אברהם (סי' שיח סק"י) ואסר מטעם לא פלוג רבנן, חכמים לא חילקו בגזירותיהם וכל תולדות חמה אסור. כגון אם חיים ביצה על גבי מכסה מנוע של רכב⁶, למרות שחומם על ידי החמה ואף אחד לא יחשוב שחומם באש, אסור. ועל פי מחלוקת זו יתכן לומר שגם אם נחשיב את הבישול בחשמל כבישול בתולדות חמה, יש לדון אם לאסור מדרבנן.

הבערת ניצוצות

ו. אמרתי בדברי (לעיל אות ב) שהבערת ניצוצות אסורה רק מדרבנן, כך דעת רבינו עובדיה מברסנוורא (ביצה לג.) שניצוצות הפורחות באויר אין בהערתם איסור תורה. וכן כתב הפרי מגדים (סימן תקב מש"י סק"א). הבערה דאורייתא שייכת רק באש שמתקיימת, כמו אבנים⁷ שמתחככות זו בזו ויוצאת אש, או מקש שנשרף ונעשה גחלים, מה שאין כן בניצוצות בעלמא.

כיבוי לצורך הבערה

ז. בשו"ת בשמים ראש⁸ (סי' קצד) יש שם תשובה מהרא"ה - רבינו אהרן הלוי - רבו של הריטב"א, לגבי מעשה שהיה במסיבת חכמים בשבת אחר הצהריים⁹, ובזמנם - לפני שמונה מאות שנה - לא היה

ישמעו חכם ויטענו...

5 הוא לא היה קטיל קני באגמא, אלא היה מגדולי הדור לפני כחמש מאות שנה, בדורו של מרן הבית יוסף.

6 מותר לגעת ברכב, כי נגיעה במקוצה מותרת, כל האיסור הוא לטלטל, כמובן בתנאי שאם יגע ברכב הוא לא יצפץ.

7 אש יוצאת רק מאבנים מהשכבה העליונה שהכתה עליהם השמש, ולא מאבנים שמוציאים ממעבה האדמה.

8 מיוחס להרא"ש, הוציא אותו לאור ר' שאול ברלין, בנו של רבי צבי הירש שיש לו חידושים על הש"ס, אבל חכמי ישראל עלו עליו שזה זיוף, כתוב שם כמה וכמה דברים מוזרים שלא מקובלים בידינו, ויצאו נגדו הגאון רבי עקיבא איגר, והחתם סופר, ומחבר ספר הברית, ופרסמו שאולי יש שם כמה תשובות טובות, אבל הספר מזויף והוא לא מהרא"ש. גם החיד"א (בספר מראית העין בליקוטים סי' יא אות ח) פקפק על הספר הזה, וכתב שצריך לבדוק כל תשובה לגופה, ואם כתובים דברים שמתברים יש להסתמך עליהם, כי יתכן שבאמת יש שם תשובות מהרא"ש, אבל יש גם כן תשובות אחרות שהמו"ל שלהם יד והוסיף וגרע. בזמנו מישהו שאל את מרן זצ"ל אם להוציא את הספר הזה לאור, אמר לו מרן אם תדגיש לבדוק כל תשובה לגופה תדפיס.

אותו ר' שאול ברלין היה רווק עד יום מותו, אמנם היה תלמיד חכם, אבל היה מקורב למשכילים. מראשי המשכילים היה מנדלסון שהיה חובש כיפה, כיפה שחורת... וכולם יודעים שהרס כל חלקה טובה, חוץ מבנו הקטן יוסף, כל בניו התבוללו. המשכילים אז תכננו שביים אחד בשעה אחת בצהריים כל פעמוני הכנסיה יצלצלו ומאתים וחמישים אלף יהודים יצעדו לכנסיה ויתנצרו, רח"ל. אדם צריך לדעת ממי לקבל תורה, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפייהו, ואם לאו יבקשו תורה מפייהו (מועד קטן יז.).

9 צריך לנצל את יום השבת לשיעורי תורה, ובפרט בשעות קיץ שהיום ארוך יש זמן לעסוק בתורה. לפני חמישים שנה היה למרן זצ"ל שיעור בבית הכנסת אוהל רחל בשבת בצהריים במשך שלוש שעות, שעה קודם לכן היה שיעור בגמרא מחכם בן ציון. מרן זצ"ל מסר שעה וחצי שיעור בהלכה, אמר להם תשובות שלמות מיביע אומר, אתם יודעים כמה אפשר לדייק ולפלפל בדברי היביע אומר, ושעה וחצי מוסר ופרקי אבות. מרן זצ"ל לא טלטל כל

מזגן ולא חשמל, ומאחת המנורות של השמן עף ניצוץ של אש כמו טיל קסאם... ואחד החכמים תפס אותו באויר וכיבה. אמרו לו: שבת היום, מה אתה מכבה? אמר להם מה אתם רוצים, "ניצוצות אין בהם ממש" (שבת מז:). אחיכו עליה - צחקו עליו - ואמרו לו שזה נאמר על ביטול כלי מהיכנו, שמותר להניח כלי לקבל את הניצוצות ואין בזה משום ביטול כלי מהיכנו¹⁰, מכיון שניצוצות אין בהם ממש. אבל מה שייך לדמות זה לכיבוי? הרא"ה הלך לישון, והוא על משכבו חשב מי צודק, אותו חכם או אלה שצחקו עליו. ואמר בליבו שאותו חכם שכיבה צודק, אמנם מה שכתוב בגמרא ניצוצות אין בהם ממש נאמר על ביטול כלי מהיכנו, אבל הוא הדין בכיבוי, כי בעבר היו מבשלים על גבי גחלים, ומוכרי הגחלים היו מדליקים עצים ומכבים אותם לצורך כך שיהיו ראויים להבערה, כיבוי כזה נחשב מלאכה הצריכה לגופה, וזהו כיבוי האסור מהתורה, אבל כיבוי שאינו לצורך הבערה אסור רק מדרבנן¹¹.

כיבוי ניצוצות

ח. באו האחרונים - הפרי מגדים (הנ"ל סי' תקב סק"א) והרב פעלים (ח"ג חאו"ח סי' נג) וגם החזון איש (הלכות שבת סימן נ אות ט) - וכתבו, כמו שאין אסור כיבוי דאורייתא בניצוצות, כך גם אין אסור הבערה דאורייתא בניצוצות, ולכל היותר יש אסור דרבנן מדין נולד. יש מאווררים שיש בהם נורת בקרה עם חוט להט, אם מדליק מאוורר זה עובר משום הבערה מדאורייתא, אבל אם שם מנורה, או שזו נורת לד, אסור להדליק מאוורר זה מדרבנן. ומסקנת הרב אורבך, שלצורך חולה שאין בו סכנה מותר להשתמש במזלג החשמלי שהיה בזמנם, הן מצד ביטול שאין חשש כי אין אש, והן מצד הבערה או נולד, מפני שניצוצות אין בהם ממש.

בונה וסותר בחשמל

ט. ידועה שיטת החזון איש (סימן נ אות ט), שבהדלקת וכיבוי החשמל יש אסור דאורייתא משום בונה וסותר. אבל להלכה אנחנו תופסים לא כך, אלא כל הפעלת זרם חשמלי שאין בו אש אסורה מדרבנן. מה הדין אם אדם הדליק את כל החשמלים מערב שבת, ובשעה 12 בלילה הכל נכבה על ידי שעון שבת, מחר הוא לא יצטרך את כל החשמלים, כגון שהלכו האורחים, והוא אברך וקיבל חשבון חשמל ארוך.... ורוצה להוריד את הכפתורים כדי שמחר לא ידלקו. ראשית יש לדון מצד מכבה, נכון שאם השעון שבת כיבה את החשמל אין שם זרם, אבל אפילו הכי כתב בספר לבושי מרדכי וינקלר (תליתאה חאו"ח סימן כה)

ימיו, למרות שביביע אומר (ח"ט חאו"ח סימן לג) היקל בזה והביא כמה ספיקות, ואני הייתי ילד קטן והחוקתי לו את הספרים לשיעור. מה יעשה אדם בשבת, כל היום יישן? ידבר? כל המרובה דברים מביא חטא (אבות א, יז). בבתי הדין יש הרבה תיקי גירושין ביום ראשון, כי בשבת משתעממים ורבים, וביום ראשון באים לפתוח תיק... לכן הדיינים צריכים להימנע מלפתוח תיק ביום ראשון, ולחכות שהם יתחרטו...

10 הכל מוקצה אסור להניח בכלי, מכיון שהכלי היה ראוי לשימוש, ולאחר שהניח בו מוקצה ביטל את הכלי מהשימוש הראוי לו. ולכן אסור לקחת צלחת חשובה ולשים שם קליפות אגוזים, כי הם לא ראויים לאכילה גם לציפורים, ויש בזה משום ביטול כלי מהיכנו. קליפות גרעינים כיון שיש בהם הרבה מלח והם ראויים ליונים, הם לא מוקצה. כל האיסור לבטל כלי מהיכנו הוא לזמן רב, אבל לשעה קלה כגון שמפצח גרעינים ואת הקליפות משליך לצלחת חד פעמית, מותר אחר כך לקחת הכל בניילון ולזרוק לאשפה. אפילו אם הצלחת היתה ריקה מותר, כי זה ביטול לפי שעה ורק לזמן ארוך אסור. בילקוט יוסף (מהדורת תשע"א סי' רסה, עמ' שנט והלאה) יש בזה אריכות, ולמסקנא הולכים להקל בזה.

11 יש אומרים שכיבוי דרבנן הוא רק גבחלת של מתכת שאין בה שלהבת, אבל המכבה מתכת שיש בה שלהבת עובר מדאורייתא, וכן חידש בבית יצחק שמלקיס (חיו"ד סימן קכ). נפקא מינה לכיבוי אש חשמלית, ולהלכה תופסים שהוא מדרבנן.

- היה לפני כמאה שנה כשהחשמל התחיל להתפשט - שאם מנתק את החיובי מהשלילי יש בזה איסור סותר גם אם אין זרם חשמלי¹², וזה לא נקרא גרמא. אמנם יש שפלפלו בזה, אך למסקנא זה נחשב מעשה בידים, כי גרמא פירושו שהתוצאה מהפעולה נעשית אחר כמה שניות, וכאן התוצאה היא מיידי. אולם הגרש"ז אורבך (בשו"ת מנחת שלמה סימן יא עמוד צא) תמה על הלבושי מרדכי, איך יתכן לאסור משום בונה בשעה שאין שום זרם חשמלי ולא עשה כלום. וכן דעת הציץ אליעזר (ח"ט סימן נה) להרב ולדינברג. הגאון רבי צבי פסח פראנק חלק בכלל על סברת החזון איש בזה, ולדעתו לא שייך איסור בונה וסותר בהדלקת החשמל כלל. וכך גם היתה דעתו של ראש הישיבה הגאון רבי עזרא עטיה (הובא בשו"ת יביע אומר ח"ז חאו"ח סימן לו אות ג), וכן טען הרב אורבך, וכך סבר גם מרן זצ"ל (ביביע אומר ח"ז הנ"ל, וח"ט חאו"ח סימן קח אות קפה, וחזו"ע שבת ח"ו עמ' קו), וצירף את דעת האומרים שהפעלת חשמל אסורה מדרבנן.

חשמל דאורייתא או דרבנן

י. המהרש"ם (ח"ב ס"ס רמז הראשון) - סבו של הרב שבדרון שהיה לפני כארבעים שנה - כתב חוכך אני לומר שאפילו הדלקת אש של חשמל אסורה רק מדרבנן, כי במשכן היתה אש מכלה, אש שורפת, אבל אש של חשמל אין בה חמץ שהרי היא בעשית אטומה ואינה שורפת. רבי יעקב משה טולידאנו¹³ בשו"ת ים הגדול (ס"ס כו) נסתפק אם הדלקת חשמל בשבת אסורה מדאורייתא או מדרבנן, והחזיק בדברי המהרש"ם. וגם הלבושי מרדכי (ח"א סי' מז, מח) כתב כך. אולם כל גדולי הדור ההוא - לפני כמאה שנה - חלקו על זה, כי מדוע צריך בדיוק כמו המשכן? מספיק שזו אש גמורה שמאירה כדי להתחייב בהבערה. הגאון האחייעזר¹⁴ (ח"ג סי' ס) יצא בשצף קצף נגד סברת המהרש"ם, וכן הגאון בית יצחק שמלקיס (הובא שם), ספר פני מבין (סימן נז), קרן לדוד מסאטמר (סימן פ), כולם כתבו בצורה חריפה מאוד שאין מה להסתפק, חשמל זה אש גמורה¹⁵. ומסקנת האחרונים שכמו בהבערה כך לגבי ביטול, שהמבשל על ידי אש חשמלית עובר אסור מדאורייתא.

¹² כי כך פעולת הכפתורים, כשמרים את הכפתור מסיר את ההפסק בין החיובי והשלילי ואז הם מתחברים ונדלק חשמל, וכשמוריד המתג מפריד בין החיובי לשלילי ונכבה.

¹³ בכל עיר בישראל היה רב אשכנזי ורב ספרדי, הרב האשכנזי היה "רב העיר" שמקבל משכורת מלאה, והרב הספרדי נקרא "רב העדה" וקיבל חצי משכורת, למה? ככה...! אם היה אז בג"ץ מיד היו משנים ואומרים שזה חוק לא חוקתי... בשנת תשכ"א בערך נתמנה רבי יעקב משה טולידאנו להיות שר הדתות, ומיד כשנכנס שינה את החוק הזה, וקבע שיהיה לרב האשכנזי ולרב הספרדי מעמד שווה. מרן זצ"ל היתה דעתו שיהיו שני רבנים ראשיים בכל עיר, היו כמה שחלקו עליו בזה והמעיטו תורה בישראל, כי כשיש שני רבנים התורה מתרבה וגודלת, הם רצו לחסוך למדינה? כמה פקידים יש שיושבים במשרדים ושותים קפה בלי צורך. וכי ראשי הערים כגון ראש עיריית טבריה יקבעו לנו כמה רבנים צריך? אבל הם קפצו על המציאה שמספיק רב אחד. מוצדנו היה טוב אם היו עשרה רבנים ראשיים, רב של המרוקאים, רב של התימנים, רב של הפרסים, רב של הבוכרים... אדרבה, יגדיל תורה ויאדיר. רבי יעקב משה טולידאנו היה גם רבה של תל אביב, והיה תלמיד חכם גדול. הוא אהב את מרן זצ"ל, והיה בא אצלנו לבית ברחוב אלקנה, וגם מרן אהב אותו. פעם הביאו אותו לשבת בקשות בבית כנסת עדס בירושלים, חיכו לו ולא הגיע, בשעה שבע בבוקר הלכו משלחת גבאים למלון ודפקו על דלת חדרו ולא נענו, עד שפרצו לחדר וראו שהוא נפטר.

¹⁴ אומרים (הובא בקונ' פירות גינוסר סימן כא) שהגאון האחייעזר היה מברך בורא מאורי האש על אור החשמל, כדי לאשר וללמד שאור החשמל הוא אש גמור בלי פקפוק. אולם להלכה אין לברך בורא מאורי האש על חשמל, כי לא מברכים בורא מאורי האש על אש הנראית בעשית. לגבי נרות שבת, כשאין לו נר יכול לברך ולהדליק במנורה חשמלית, וגם במנורת לד, כי סוף סוף אור החשמל מאיר, וגם נקרא בלשון בני אדם "הדלקה".

¹⁵ אומרים בדרך הלצה, מי שטוען שחשמל הוא לא אש, אחרי מאה ועשרים ינחו אותו על כסא חשמלי והוא יצעק, ויגידו לו: אתה אמרת שחשמל זה לא אש...

מבשל את החוט להט

ומפריע למתפללים, אפשר לכבות הצלצול, והמחמיר תבוא עליו ברכה. אחד האחים שלי הלך למרן זצ"ל והראה לו ואמר: איך כתב דבר כזה, הרי זה אסור מעיקר הדין! מרן אמר לו: אני אשאל אותו. כך היתה דרכו של מרן, לשמוע את שני הצדדים במתינות, "שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק". פתחתי למרן מיד את האנציקלופדיה תלמודית¹⁷ ("ח"ח עמ' תשכג) והראיתי לו מה שכתוב שם בהערות למטה, וגם אנחנו בדקנו אצל חשמלאים שמבינים, ולא חשמלאים שידועים רק לתקן קצר... ואמרו, שבבטריה קטנה כזו יש כח זרם חלש, ולא יוצא ניצוץ של אש כלל, והלא גם במכשיר חשמלי שיוצא ממנו ניצוץ זה מדרבנן, וכל שכן בבטריה שלא יוצא שום ניצוץ. באנציקלופדיה שם כתבו, שלחזון איש יש אסור במכשיר שעובד על בטריה משום בונה וסותר. אך לדעת מרן זצ"ל שחולק על החזון איש נמצא שאין אסור כלל לכבות מכשיר שעובד על בטריה, ואמנם זו פרצה בחומת השבת להתיר בשופי, לכן כתבתי להחמיר. ומרן זצ"ל הסכים איתי. אם לא היה מסכים, היינו מתקנים במהדורה הבאה¹⁸. למסקנא אין להקל לכתחילה בבטריה, ואם השעון מצלצל באמצע התפלה ומפריע, יכבה בשינוי, שהלא במקום צורך גדול מתירים שבות דשבות גם על ידי ישראל. אם יש שם ילד קטן, עדיף שהוא ילך באמצע התפלה ויכבה. אבל מעיקר הדין מותר, כי אין הלכה כהחזון איש שיש בחשמל ובבטריה אסור בונה וסותר.

למעט במלאכות

יב. בפלורוסנט אין חשש מצד מבשל כי אין חוט להט, אבל יש אסור מבעיר, כיון שבהדלקת הפלורוסנט יוצאות כמה ניצוצות שמדליקות את הגז שמאיר בו. נפקא מינה אם הזמינו את האמבולנס לחולה שיש לו התקפת לב, וצריכים להדליק אור, עדיף להדליק מנורה עם חוט להט ולא פלורוסנט, למרות שבחוט להט יש גם חשש מצד בישול, אבל בפלורוסנט יש שלושה הצתות, וכמה שאפשר למעט במלאכות ממעטים, למרות ששבת הותרה אצל פיקוח נפש, אבל אם אפשר למעט בקלות ממעטים. באנציקלופדיה תלמודית (עמ' תשכא ערך חשמל) מסביר יפה כיצד פועל החשמל.

בטריה

יג. בילקוט יוסף (מהדורת תשנ"ב סימן רנב, עמ' פט) שיצא לפני הרבה שנים, כתבנו בענין כיבוי שעון מעורר שעובד על בטריה, שנכון להחמיר שלא לכבות בשבת את הצלצול שלו. אבל מעיקר הדין יש להקל בזה במקום צורך, כגון אם השעון יד מצלצל באמצע עמידה

המשך יבוא

יד. יש עוד מה לדבר בענינים אלו, בענין מי שבישל במזלג חשמלי מערב שבת, ורוצה לחזור ולחמם את התבשיל על הפלאטה בשבת, האם האוכל נקרא מבושל ואין בישול אחר בישול, או שאסור. אבל הזמן הגיע, ואי"ה נרחיב בהזדמנות אחרת.

¹⁷ מחבר האנציקלופדיה תלמודית הוא תלמיד חכם גדול ושמו רבי שלמה יוסף זאבין שהגיע למעלה מגיל מאה והיה בקיא בכל הש"ס ובכל מוכני התורה. כשמרן זצ"ל היה מגיע אליו היה מתרגש, לא ראינו רבים שהרב התרגש מהם, גם לרבי עזרא עטיה מרן היה ניגש בדחילו ורחימו.

¹⁸ הלשון של פסקי ההלכות צריכה להיות מדויקת, מתי יש להקל והמחמיר תבוא עליו ברכה, מתי אין צורך להחמיר, מתי אין להקל, ומתי כותבים שהמיקל יש לו על מי שיסמוך. פעם שאלתי את מרן זצ"ל מה כוונתו כשכותב שהמיקל יש לו על מי שיסמוך? ומרן אמר לי, זה כמו אדם שנשען על סטנדר, אם יזיזו את הסטנדר יפול, כך המיקל יש לו על מי שיסמוך, אבל זו לא קולא ברווח.

¹⁶ בשו"ת יביע אומר חלק א' (חאו"ח סי' יט אות יד) דן בדין הרם קול בשבת, מרן זצ"ל לא רצה לצרף אפילו לסניף בעלמא את הדעה שחשמל זה לא אש, אבל בספריו האחרונים [א.ה. ע' חזון עובדיה שבת ג' עמ' תלג] צירף דעה זו בתור צירוף שלישי או רביעי. אבל אין להסתמך על סברה זו לבד, פשוט וברור שהבערת אש חשמלית אסורה מדאורייתא, ומה שאמר המהרש"ם, כי אז לפני מאה שנה עדיין לא היו בקיאים בטיב החשמל.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היידיים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלווחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אלון בן אילנה לזיווג הגון בקרוב ובקלות

לכל המשנן להגברך מפי קודשו של מוריטו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא'ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: 5290***
ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'כאן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם שלי: יש בן ברכה- פרנסה טובה יציאה מן החובות ובריאות, משה בן שרית- זרע בר קיימא, קארין בת אסתר- זרע בר קיימא, שיראל בת שרונה- לזווג הגון, אחי מאיר שלמה בן אסתר איתייה- שלום בית, אסתר איתייה בת רוזה- כל הישועות, אסתר בת פנינה- כל הישועות, ג'קלין בת זוהרה- בריאות ואריכות ימים, הדס בת שרה- זרע קודש בר קיימא.

"ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (טז א).

מהו "ויקה קרח"? אומרת הגמרא (סנהדרין ט:): שלקח מקח רע לעצמו.

ופירש רבינו יוסף חיים בספרו אדרת אליהו: כל עבירה שהאדם עושה נדבקת בו ומטמאת אותו, כמו שנאמר (יחזקאל לב כז) "ותהי עוונותם על עצמותם", שהעבירה נשארת חקוקה וטבועה בעצמותיו. ועל זה אמרו שלקח מקח רע לעצמו, דהיינו לעצמותיו, שעוון המחלוקת דבק בעצמותיו.

ועל פי זה פירש (בספרו ברכת אבות) את דברי המשנה (אבות פ"ה מ"ח) "כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו", מה הפירוש "על ידו"? אלא, כל חטא עושה רושם באדם, ורבינו האר"י ז"ל היה יודע לפי הדופק מה חטאיו של האדם, כמבואר בשער רוח הקודש (הרוש א) שהיה מחזיק את ידו של האדם וממשש בה את הדופק, ולפי זה היה אומר לו במה חטא ומה הוא צריך לתקן. ועל זה אמרו "אין חטא בא על ידו" - שלא יהיה ניכר בידו שום חטא.

אך עדיין צריך ביאור, מדוע דוקא על קרח אמרו שלקח מקח רע לעצמו, הרי כל חטא עושה רושם בעצמותיו של האדם?

אלא, אומר הבן איש חי, כל אדם שעשה עבירה יתכן שיקחו אותה ממנו, כמו שכתב בחובות הלבבות (שער הכניעה פ"ח) שהמדבר לשון הרע על חבירו לוקח את כל העוונות שלו. וראה מה שכתבנו בזה בפרשת מצורע (ויקרא יד ב). אבל מי שעושה מחלוקת גם אם יספרו עליו לשון הרע ישארו לו כל עוונותיו, כיון שמוטר לספר לשון הרע על בעלי מחלוקת (ירושלמי פאה פ"א ה"א), ולעולם לא יקחו ממנו את עוונותיו.

לכן דוקא על קרח אמרו שלקח מקח רע לעצמו, כי כל אדם שעשה עבירה יתכן שיקחו אותה ממנו, אבל קרח שעשה מחלוקת לקח מקח רע לעצמו, שעוונותיו ישארו חקוקים על עצמותיו לעולם.

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש" (טז לב).

מדוע נענש בדרך זו דוקא? כיון שהיה לו כלום את פיו ולא לעורר מחלוקת, שאפילו מי שמבזים אותו צריך לשתוק, כמו שאמרו חז"ל (חולין פט): אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה, שנאמר (איוב כו ז)

"תולה ארץ על בלימה". וכל שכן שאסור לפתוח במחלוקת חדשה. אבל קרח לא עשה כן אלא פתח את פיו במחלוקת, לכן נענש מדה כנגד מדה, שגם הארץ פתחה את פיה ובלעה אותו.

עוד פירש הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זצ"ל: קרח איש אשכולות היה, ובאמת ראוי היה להנהגה, אלא שלא הגיע הזמן שיתמנה לנשיאות.

כל אדם שנותנים לו גדולה מן השמים קובעים לו את הרגע שיעלה לגדולה, וכך בדיוק יהיה, לא רגע קודם ולא רגע אחרי, כמו שמצאנו ביוסף הצדיק, שברגע שהגיע זמנו למלוך "ויריצוהו מן הבור" (בראשית מא ד), שלא יתעכב שם עוד רגע אחד.

אבל קרח לא רצה להמתין עד שתגיע שעתו להיות מנהיג ונשיא בישראל, אלא דחק את השעה בריב ומדנים כדי למלוך לפני הזמן, לכן מדה כנגד מדה "ותפתח הארץ את פיה", כי כל אדם ואדם כשמוגיע זמנו לאחר אריכות ימים ושנים יורד לאדמה, אבל קרח שדחק את השעה וביקש גדולה לפני הזמן, גם האדמה פתחה את פיה ובלעה אותו קודם זמנו...

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

אם היובישים רוצים לעשות נחת ורחוק למות יקבעו עשרה אישים כשרים ויעשו תיקון לנפטר זה מועיל לו מאוד מאוד! במס' רבי יצחק סקורי וספרו

השבוע יערכו אברכי "כולל בית מרן" תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמתו של:

יהודה וענונו בן דדה

גם אתם ינולים לשמוח את נשמת יקורכם! למסירת שמות יקורכם התקשרו:

***5290**

הח"צ המקובל רבי נתנאל משה חבובא זצוק"ל

לאורם נלך הדליקו נר

הגה"צ המקובל רבי נתנאל משה חבובא זצוק"ל

בעיר ואכן הדרת פניו היו נראים כאלהו הנביא. קהילת דמשק זכתה לארח את רבה של עיה"ק חברון המקובל הגדול רבי אליהו מני זצוק"ל ובהגיעו לדמשק כשנפגש עם רבנו ביקש שכל זמן שהותו בדמשק ברצונו ללמוד חברותא כל יום שעתים עם רבנו.

רבנו זכה לדלות תורה מגדולי הרבנים והמקובלים בניהם: רבי אליהו מני רבי יעקב פרץ רבי שלמה סקורי והמקובל האלקי רבי אהרון יעקב זצוק"ל.

כ"כ רבנו נשא ונתן בהלכה עם גדולי הפוסקים רבי יצחק אבואלפיה רבי עזרא הכהן מסלתון טראב זצוק"ל ועוד ועוד רבנים גדולי עולם.

רבנו השאיר אחריו כתבים רבים בין בהלכה ובין באגדה בין כתביו של רבנו נמצא כתבים רבים על התורה המעוטר בהמלצתו בכתב ידו של הראשון לציון מופת הדור הגאון הגדול רבי יעקב אלישר זצוק"ל בעל "ישא ברכה".

בשנת (1903 למיניים) החליט רבנו לעלות לעיר הקודש ירושלים ואכן התיישב רבנו בשכונת "נחלת ציון" ולאחר זמן עבר לשכונת "הבוכרים" ושם הכיר את גדולי המקובלים רבי שאול דוויק הכהן רבי שאול קצין רבי יום טוב ידיד רבי אברהם עדס זצוק"ל שהיו באים לביתו של רבנו בכל ליל שישי להתבסס מספרו של רבנו הנקרא "קורבן נתנאל".

רבנו נפטר בשנת ה'תרע"ז (1917 למיניים) ונטמן בהר הזיתים עיה"ק ירושלים ליד קבורתם של גאוני וצדיקי ישראל.

רבנו נולד בשנת ה'תקצ"ט (1839 למיניים) בדמשק שבסוריה לאביו הרב החסיד רבי משה חבובא זצוק"ל נצר למשפחת רבנים ותיקה מדורי דורות בדמשק, רבנו נתייטם מאביו בהיותו בן שנה בלבד,

ובהיות רבנו יתום גדל אצל סבו אבי אימו החכם החסיד רבי יצחק הכהן מסלתון טראב זצוק"ל. אשר גידל את רבנו מתוך אהבה וחיבה ודאג לכל מחסורו ושומר על רבנו מכל משמר שיגדל לתורה ויראה מתוך קדושה וטהרה. ואכן רבנו היה ילד פיקח ומחונן ובעל מידות טרומיות ומרוב אהבה שהעריך הסבא על רבנו (נכדו) לא נתן לו ללכת ברגל לחיידר אלא היה מרכיבו על כתפיו הלוח וחוזר, בהיות רבנו בגיל 8 שנים בלבד התחיל ללמוד גמ' בשיבה גדולה מפי רבנים גדולי תורה. כשראה סבו של רבנו שרבנו עולה ומתעלה בתורה ובקדושה הזמין לרבנו אצל חייט מומחה גלימה של רבנים וקרא לו מתוך חיבה "חכם שחאדה חבובא הקטן". ואכן כשהגיע רבנו לגיל 17 נצטיין מאוד בלימודיו בשיבה ובתור פרס על הצטיינותו ומסירותו לתורה מועצת הרבנים בדמשק החליטה להעניק לו את התואר 'חכם', בהגיע רבנו לגיל 19 דאג לו סבו לשידוך עם הרבנית מרת לאה ע"ה שהיתה בתו של החסיד העניו רבי ניסים סקורי זצוק"ל שהיה ידוע ומפורסם בעיר דמשק בשם "אבי האמנים והבריתות" היות ורבי ניסים היה בכל בוקר עם עלות השחר פותח את בית הכנסת ע"ש 'מנשה' הידוע בגודלו והיה מצטרף לכל המינינים מהראשון ועד האחרון בכדי לזכות ולענות אמן. כ"כ היה משתתף בכל הבריתות הנערכים

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בנייתו הקוסמית בירדן קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום זה בשיעור 12:30

והולכין אחר הענין, ולא אחר משמעות הדבור. פיצד, הנה טענון משא של צמור או פשתים, והיזיע והיה ריחו קשה, ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמור או פשתים לעולם, הרי זה מתר ללבש בגדי צמור או פשתים ולהתפסות, ואינו אסור אלא להפשיטין לאחוריו.

הנה לבוש בגדי צמור, ונצטער בלבישתו ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמור לעולם, אסור ללבש, ומתר לטעון עליו ומתר להתפסות בגדי צמור, שלא נתפסו זה אלא לנגד צמור. וכן כל פיצא בזה.

להלכה: היות ותרמו את כל עלות הסטנדרים אותו מתפלל שרצה לתרום סטנדרט אחד פטור מלשלם.

וכן פסק הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

ומכל מקום טוב שיתרום את אותו הסטנדר לביהכנסת אחר שצריכים ולמצווה גדולה יחשב לו.

שאלה: בית הכנסת שעשו מגבית לעשרה סטנדרים ואחד המתפללים לקח על עצמו לתרום סטנדר אחד ואח"כ כשבא לשלם אמר לו הגבאי שלא צריך לשלם היותו ואחד לקח על עצמו את העלות של כל הסטנדרים האם אותו אדם שרצה לתרום סטנדר אחד יהיה חייב ליתן כסף זה לצדקה שהרי זה כמו הקדש או דילמא שכל מה שתרם זה דווקא על דעת שאין סטנדרים?

תשובה: כתב הגהות אשר"י בפ"ב האומר חפץ פלוני אני נותן לצדקה וכו' אינו יכול לחזור וכן פסק מרן השו"ע ביו"ד סי' רנ"ח סעי' י"ג והטעם לכך כיון שהוציא משפתיו חייב לשלם כמו בהקדש ולפי"ז בנדו"ד יהיה חייב אותו אדם לשלם על אותו הסטנדר שקיבל על עצמו לתרום שהרי הוציא בשפתיו.

אבל יש לדחות שהרי המשנה בנדרים דף נה: אומרת שכל הנדרים שאדם נודר זה על כוונת לבו ולא לפי משמעות הנדר, וכן פסק הרמב"ם בפ"ב מהל' נדרים הל' ה' וכן הטור והשו"ע ביו"ד סי' ר"ח סעי' ג' שכתב מרן בזה"ל כל הנודר, או נשבע, ואין דברים שפגללו ונשבע או נדר, ולומדים מהם לאיזה נתפסו.

אקטואליה בהלכה

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקדי הליכות "בית מר"ך

שאלה: האם מותר לשים בשבת קרם ידיים, או קרם גוף, או קרם פנים?

תשובה: בד"ן זה יש ב' עניינים א' איסור רפואה, ב' איסור ממרח.

בד"ן רפואה, כתב מרן השו"ע (בסימן שכ"ח סעיף לו) שכל שהוא מאכל בריאים מותר גם לחולים, כגון: כדורי ויטמינים היות ושינם בריאים שולוקחים אותם מותר גם לחולים לקח אותם, ואין איסור שחיקת סממנים אלא רק בדברים שחולים לוקחים אותם, ולד"ן הקרמים. יש הרבה אנשים ששמים אותם אף שאין להם מיחוש אלא לתענוג וד"ן זה דומה למה שכתב מרן בסימן שכ"ז בסופו בד"ן משיחת שמן על גופו שמוותר שכן היה בזמנם, ולכן מותר לשים קרם ידיים אף למי שיש לו יובש בידיו, אלא שכתב הר"ן והביאו הבית יוסף (שכ"ח סעיף י"ז) שאם מעשיו מוכיחות עליו שהוא עושה את אותו מעשה הוא לרפואה אסור ואף שהוא מאכל בריאים.

ולכן אם יש לו חתכים בידיו ומוכח שהוא שם את הקרם לרפואה אסור, ועוד שהקרם יהיה לעור רגיל ולא סוג של משחה, ולד"ן ממרח, כתב המגן אברהם (סימן שט"ז סי"ק כ"ד) שכל האיסור ממרח בשבת הוא דווקא שרוצה שהדבר המתמרח לא יבלע אבל כאן ודאי שרצונו של האדם שיבלע הקרם בידו, ועיין עוד בשו"ת הראשון לציון חלק א' (עמוד קכ"ט)

לסיכום: מותר לשים קרם ידיים בשבת או קרם גוף או קרם פנים והוא ב-ג' תנאים: א- שהקרם יבלע בידו, ב- שסוג הקרם הוא לעור רגיל ולא משחה, ג- שאין לו

חתכים בידו שמעשיו מוכיחות עליו שלא עושה זאת לרפואה אלא לתענוג.

שאלה: האם מותר למרוח משחה לילד קטן בשבת?

תשובה: ע"פ כל האמור בתשובה א. יוצא שאין איסור ממרח במשחה שנבלעת בגופו של האדם, אלא שיש לדון בד"ן לקיחת תרופה בשבת שזה אסור, ועיין בשו"ע (סימן שכ"ח סעיף י"ז) שילד קטן דינו כחולה שאין בו סכנה שלא גזרו בו דין של לקיחת תרופה בשבת, ולכן מותר למרוח לילד קטן בשבת משחה, ויותר טוב לחוש לשיטת החזון איש לשים את המשחה על המקום והיא תמרח על המקום מאליה.

שאלה: האם מותר לשים בושם בשבת?

תשובה: גמ' בביצה (כ"ג.) אסור להוליד ריח בבגד ביו"ט ובשבת, והטעם לכך משום מוליד ריח בבגד, שכן יש איסור מדבר שנולד בשבת כגון: ביצה ויש איסור להוליד, ועיין בסימן תקי"א מה שהביא שם מרן הבית יוסף לאסור שכן הוא דעת בעל הלכות גדולות והרשב"א ועוד.

ולכן אסור לשים בשבת בושם על בגד ואף אם שם מערב שבת אסור ועיין בהליכות עולם (חלק ד' עמוד רי"ג) שהתיר לשים על הגוף או על השיער שכאן אין משום מוליד משום שאין זה מתקיים כיון שהזיעה מעבירה אותם.

זהירות מקרינה (חלק ב')

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

הנייד של הטלפון האלחוטי מהראש.
• אין להתקין את בסיסי הטלפונים האלחוטיים בחדרי שינה, חדרי ילדים או בחדרי עבודה בהם נמצאים חלק ניכר מהזמן.
• במידה שהחלק הנייד של הטלפון האלחוטי לא בשימוש יש להחזירו לטעינה.

האם החשיפה לאנטנות הסלולאריות מסוכנת? בהתחשב בתקנים הקיימים במדינת ישראל ועקב המרחק מתחנות הבסיס, הקרינה המגיעה לאדם ממקור זה נמוכה ביותר. למרות שמחקרים ישירים שיבדקו את השפעות האנטנות על בריאות האדם אינם ניתנים לביצוע, בהתחשב באמור לעיל קרוב לודאי שגורם זה אינו מהווה סיכון בריאותי משמעותי.

האם הטלפון הסלולארי יכול לשבש פעולתו של ציוד רפואי והאם מותר להשתמש בטלפון סלולארי בבתי חולים? ככלל, הציוד הרפואי מוגן בצורה טובה בפני החשיפה לגלי רדיו. על כן, בדרך כלל, אין לחשוש מהשפעות הטלפון הסלולארי על פעולתו התקינה של הציוד. עם זאת, ממליץ משרד הבריאות שלא להביא את הטלפון הסלולארי לקרבה המיידית (מרחק 30-50 ס"מ) של הציוד הרפואי הנישא או המושתל בגוף החולה.

מומלץ להקפיד במיוחד על כללי הזהירות באוכלוסיית הילדים שהינם באופן כללי, רגישים יותר לפיתוח סרטן בעקבות חשיפה לגורמים מסרטנים.

מאחר שהשימוש בטלפונים סלולאריים על-ידי ילדים התחיל מאוחר יותר משימוש המבוגרים, השפעות החשיפה לסלולארי באוכלוסיה זו טרם נבדקו. בהתחשב ברגישותם הבריאותית, בתוחלת החיים הגבוהה הצפויה באוכלוסיית הצעירים (הכרוכה קרוב לודאי בצבירת חשיפה משמעותית ובמשך זמן ארוך לפיתוח תחלואה) לפיכך, משרד הבריאות ממליץ להורים לצמצם במידת האפשר את חשיפת הילדים לטלפונים סלולאריים, לצמצם את מידת השימוש ובכל מקרה להקפיד על שימוש באוזניות (לא אלחוטיות) או רמקול בעת שימוש בסלולארי.

האם קיימת חשיפה לקרינת רדיו גם בשימוש בטלפון אלחוטי (בית או משרדי)?

כן, המידע העובר בין יחידת הבסיס (יחידת הניחת של הטלפון) לבין היחידה הניידת של הטלפון האלחוטי מועבר בצורה של קרינת רדיו. לפיכך, יש לאמץ את עקרונות "הזהירות המונעת" גם בהקשר של טלפון אלחוטי. בנוסף להנחיות שצוינו לגבי טלפונים סלולאריים, משרד הבריאות ממליץ לגבי טלפונים אלחוטיים:
• בסביבה הביתית ובעבודה, מומלץ השימוש בטלפון קווי משימוש בטלפון אלחוטי.
• בזמן שיחה בטלפון אלחוטי, רצוי להשתמש ברמקול על מנת להרחיק את החלק

לחיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשויות "בית סוף" ומחבר סדרת הספרים "ני לדגלי ועוד..."

החושך המתחדש מעניק משמעות לניסיון

אדם הסובל ממחשבות טורדניות שאל אותי: "בכל תקיפה מחשבתית הכל מתחדש, כאילו מעולם לא הייתה הצלחה. מדוע בכל פעם החושך מתחדש, כאילו מעולם לא הייתה הארה ברורה?!"

נדמה לך שההארה שהארת לעצמך באמונה נעלמה ולא פעלה, אבל זה לא נכון! האריז"ל מגלה לנו סוד גדול, שגם כאשר ההארה מסתלקת מהאדם, היא משאירה רושם נעלם שאינו ניכר אצל האדם, הן מחמת חומריותו, והן כדי לתת משמעות ותוקף לניסיון הבא. אדרבה, הרושם נותן לך כוח להתגבר על החושך הבא, למרות שאינך חש בהארה הקודמת. כל הזמן מתרבים בנפשך רשמים קקליפות השום, לבסוף נהיה מעבה של אורות, שנותן לך כוח להתגבר על החושך הבא.

כאשר בא משה רבינו לגאול את ישראל, הם קיבלו בתחילה הארה, ולאחר מכן השתרר חושך גמור. המצב נהיה גרוע יותר, והעם טוען: "ישפוט ה' אשר הבאשתם את ריחנו בעיני מצרים". ואז מתחילות עשר המכות, ועם ישראל מתעורר בהארה עצומה, ויוצא ממצרים ברכוש גדול. לאחר מכן מצרים רודפים מאחוריהם והים מלפניהם, ובני ישראל רוצים לסגת. ולאחר הייאוש הגדול מגיע אור מופלא - עם ישראל עובר בתוך הים ביבשה - "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוז".

אחר כך האור נעלם. הולכים שלושה ימים במדבר ואין מים, עד שעולה ספק "היש ה' בקרבנו אם אין?", ואז "ויבוא עמלק", כאילו לא היו יציאת מצרים וקריעת ים סוף.

אחר כך מגיעה קבלת התורה בהארה עצומה, וביום הארבעים השטן מערפל הכל ומראה לבני ישראל שמישה מת. הם אומרים לאהרון: "זה האיש משה לא ידענו מה היה לו", נופלים בעבודה זרה, והטוב נשכח כלא היה.

הקב"ה סולח לבני ישראל באומרו "עשו לי משכן ושכנתי בתוכם". אש יורדת מהשמיים ואוכלת את הקורבנות, איזה אור גדול!

כאשר עמדו בני ישראל להיכנס לארץ ישראל, באים המרגלים ומחשיכים את האור. בני ישראל המפוחדים ממאנים להיכנס לארץ. הקב"ה מענישם בהשאירו אותם במדבר. בני ישראל נופלים בבנות מואב ובעבודה זרה, ובנוסף מגיעה מחלוקת קורח ועדתו ובאה להכחיש את נבואת משה רבנו ולעקור את כל התורה, חושך מוחלט שמסתיים במופת עצום.

זה מהלך העם והאדם! אם הכרת האדם הייתה תמיד מוארת, אין משמעות לניסיון ולבחירה. הכרחי שהקב"ה יחשיך לאדם את המציאות, שישכח מכל ביטחונו הקודם, ובכל זאת יתחיל מחדש.

בוודאי שנותר רושם מכל הכרה, מכל אמונה ומכל התחזקות. למרות החשכויות החוזרות, בכל פעם תתחיל מחדש, כי הקב"ה הנצחי מחדש בכל פעם את כוחותיו של האדם. המאבק התמידי הזה הוא כיום ויליה שחוזרים כל הזמן. וכשם שהחושך מתחדש, כך כוחותיו של האדם מתחדשים להילחם כנגד האויב שבא לגזול ממנו את אמונתו.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293* שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר פורום אתגרים בטייפד ומגיש התכנית קצוות שקופים ברדיו 'קול חי'

ולחצתי והלחצתי...

תשמעו איזה סיפור עצוב הגיע לאוזניי. בחור בכיתה ח' - צחי נקרא לו לצורך העניין - עדין נפש ועילוי של ממש ישב מרוכז בדברי הר"מ שפתח ואמר: "תלמידים יקרים, תקופת המבחנים לשיבות הקטנות בעיצומה. זה לא הולך להיות קל ותצטרכו לעמוד בלחץ עיוני והספקי לא פשוט בכלל. אני לא רוצה שאף אחד ייכשל במבחן - זה לא טוב עבורו ולא עבור הה"ת המצוין שלנו! אני מזהיר מראש, בחודש הקרוב לא אקבל שום תירוץ לאיחורי בוקר! תלמיד שיאחר - ישלח הביתה לאותו יום באופן מידי! תלמיד שלא יסכם את החומר הנלמד ויגיש לי לבדיקה בכל סוף שבוע - אין לו מה לחפש כאן! אין לכם מושג כמה קשים הם המבחנים לשיבות הקטנות. תאמינו לי, אם רק הייתם יודעים לקראת מה אתם הולכים הייתם מסתובבים פה עם כאבי בטן...".

כך המשיך הר"מ וצייר לתלמידים בצבעים חיים את הקשיים הצפויים להם בדרך לכיבוש פסגת הקבלה לשיבות. צחי ישב דומם ופחד גדול נכנס לליבו. הוא התאמן על מקומו - מרגיש שמה שלא יעשה - הוא לא יצליח. הלוא הרב הסביר להם בעצמו כמה מתחרים יש על כל ישיבה, בטח על ישיבה טובה. מה יעשה?.. לא עברו מספר ימים וצחי איבד את התיאבון וגם את הריכוז, במקום להיות קשוב בשיעורים לדברי הרב הוא חש באטימות האופפת את מוחו וככל שהיה לחוץ יותר להקשיב כך נאטם

יותר ויותר עד ש... עד שקרס לגמרי! המסכן - שהיה תלמיד טוב - הגיע להתמוטטות נפשית, הסתגר בביתו ולא הגיע לת"ת יותר. חבריו סיפרו לי שכשבאו לבקרו הוא היה בוהה בהם במבט מוזר ולא עונה דבר... הצדיקים האלו חייבו אותו לצאת איתם. פעם לפיצה, ופעם לים, פשוט החזירו אותו בכוח למציאות. היום ב"ה מצבו הרבה יותר טוב והוא משתקם אבל הלב כואב...

הרבה פעמים ההורים או המחנכים משוכנעים שככל שילחצו את הילד, ככל שיפחידו אותו ויכניסו אותו למתח - כך כנראה הוא יתנער מן העפר וישקיע יותר בלימודים. אך המציאות שוב ושוב טופחת על פנינו. אמנם נכון הוא שהצוות וההורים יגבירו לחץ לימודי בתקופות מסוימות בשנה כגון לקראת חופשים, זמן אלול וכדו' אך גם זאת צריך להיעשות בחוכמה. להגביר לחץ אין פירושו להכניס את הילד לחרדות. לאיים על ילד כי אם לא יתכונן טוב הוא ייכנס לישיבה 'של מקולקלים' או להפחיד תלמיד שאם לא יתאמץ מעבר לכוחותיו אזי אין לו סיכוי לשידוך טוב בהמשך החיים, גם זה פשע! אדרבה, ההיפך הוא הנכון. צריך לומר לילד שאנו בטוחים בהצלחתו ושהוא מבחינתנו המועמד הכי ראוי לישיבה הקטנה! כמה שווה חיך חם ומבט מאמין! עשרת מונים ממבט זועף ופנים מלחיצות. הלואי ונפנים!

בחסדך בטחתי

מוזכר הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293* שלוחה 13<8 בחיזוק יומי ושיעורים מלאים

איך נעביר ביקורת בלי לכעוס?

יבחר לו חבר רחמן, יספר לו את פרטי המקרה וידון עמו על דרכי העברת הדברים לאשתו או לילדיו או לתלמיד שצריך לקבל בקרת. כיון שמוציא את הדברים החוצה, כבר נרגע במעט כמו שכתוב (משלי יב, כה): "דאגה בלב איש ישיחנה". חברו הרחמן בודאי ידע להרגיע את כעסו הפנימיים, וכך בעזרת השם הוא יצליח למתן את דבריו ולא יפגע בצד השני.

דברים מסימים. אם יקבל מחמאה, חושב בדמיונו שהוא יחך ויאמר תודה, ואם יקבל תוכחה או שיפגעו בכבודו, הוא רואה בדמיונו איך הוא מפשיל את שרוליו ודופק על השלחן ומקים קול צעקה גדולה. ישנם יהודים שטוענים: אני יוצא עדה מסימת, ואנחנו כעסנים, וכך פוטרם הם את עצמם מעבודה על מדה מגנה זו.

אם אדם היה רגיל לראות בביתו שכשאביו אינו מקבל את מבקשו, מיד דופק בעז על השלחן ומרים את קולו ותכף מקבל את מבקשו, מיד חושב בלבו: "גם אני אגיב כך ואקבל את כל מבקשי". כך הוא גדל כשבדמיונו מונח שבכל פעם שיעברו על רצונו, יכעס ויצעק ואז יסתדרו הדברים. על פי דרך זו כותב הרב וולבה זצ"ל: אם נשנה את הדמיון שנמצא בקרבנו, נקח את דמיונו לטיול, ונציר איך שמישהו בא אלינו בטענות או פוגע בנו, תגובתנו אליו תהיה רגועה ושמחה.

אדם ידמין במחשבתו שחוזר מהכולל או מהעבודה, והוא מוצא שהבית לא נקי או מסדר ואין אכל מבשל. הוא מגיב לאשתו בחיוך ובהבנה, כנראה מתוך לחץ עבודות הבית היא לא הספיקה... כמו כן ידמין איך שבשעת נהיגה, נהג מסים עקף אותו בפראות, והוא מקבל את הדברים בשלום נפש, וכי מה יעזר לו להתעצבן?

העלון להצלחתם של: אביבית בת שושנה - פרי בטן, אבישי בן ציונה - שלום בית, אבישי בן ציונה - הצלחה בכל, אברהם בן שרה - רפואה שלמה, האובה בת הלן - רפואה שלמה, משפחת חיים בן רחל - כל הישועות, אוהד בן מלכה - זיווג הגון, אוסנת בת פנינה - רפואה שלמה, אוסנת בת ריבה - זרע בר קיימא.

"עוד לא היה כבושם הזה"

מהדורה חדשה
וחד פעמית!

בשורה משמחת לאוהבי התורה ולומדיה
יצא לאור לראשונה לאחר שנים רבות
הספר החשוב "קורבן נתנאל"

מפי כתב יד קודשו של הדיין המצוין ראב"ד
בקהילת הקודש דמשק שבסוריה
הגאון הגדול המקובל
סבא דמשפטים רבי נתנאל משה חבובא זצוק"ל

מעל 600
עמודים

- ◀ הספר מלא בתוכן עשיר ומיוחד עם חידושים ורמזים נפלאים ומעניינים על חמשה חומשי תורה
- ◀ הספר מעוטר בהסכמתו של הראשון לציון מופת הדור הגאון רבי יעקב שאול אלישר זצוק"ל - בעל היש"א ברכה

להזמנות : אבי 054-6848322

במיוחד בשבילך!!

שלוחה 9 * בקו הליכות בית מרן
במגוון נושאים מרתקים ומגוונים:
* הרצאות ממיטב הרבניות
* עצות בחינוך
* מתכונים ועוד...

התחברי עכשו 5293 * < 9

יזמא טבא לרבנן

מדריך הלכה למעשה
בדני 'איסור והיתר'
בשפת ברורה ובמיוזת רב במקרים
המעניינים בחיי היום יום, ובפרט
במסכת היהודי.
הספר נסמך על מסקי טורן
הראשון לציון הגאון
המיט עובדיה יוסף זצוק"ל,
ובנו ממשיך דרכו טורן הראשון לציון
הגאון רבינו יצחק יוסף שליט"א

הנחה למוזמנים מעל 10
אפשרות למשלוח

ספר זה
- קיבוץ דברי הלכה ופוסקים בנושאים - האם מותר ליהודי
אכילת בשר וחלב בשבת העצום - האם מותר להשתמש
במכשירי חשמל בשבת? ודברים רבים אחרים המעניינים
- האם מותר לנעם כשנשם בו בשר? האם מותר ליהודי
לשאת חמץ? האם מותר ליהודי להשתמש בג'ו?
- האם מותר ליהודי לשתות בירה? האם מותר ליהודי
לשתות בירה? האם מותר ליהודי לשתות בירה?
- האם מותר ליהודי לשתות בירה?
- האם מותר ליהודי לשתות בירה?
- האם מותר ליהודי לשתות בירה?

ניתן להשיג בהנחות המובחרות
או במלפאון: 0548-462969
או בדוא"ל: c054846296@gmail.com

העלון להצלחתם של: אור בת דינה - כל הישועות, אוריאל בן דנה - חזרה בתשובה, איילה בת דבורה - רפואה שלמה, איליה בן פולניה - כל הישועות, איתן בן שפרה טובה - הצלחה בכל, מור דוד בן יעל - זרע בר קיימא, מרים בת חנה - זיווג הגון.